

,ተዘነጋ ገንጠታዎልዘጋፀ ላ ገዘፋ ለተ ዳኛጋ ለተ ዳኛጋ
 :ተዘነጋ ለተለገጠ-ለገለገጠ ገፋገጠ ለፋጠፋፋ ላ ጋጋጋ
 ለገገ ላ ገገጋጋፋፋ ለጠጠጠጠጠ ገገጋጋጋ ላ ለጠጠጠ
 ለገገ ለገገጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 :ጋጋጋጋጋጋጋ ላ ለጋጋጋጋጋጋ ላ ለጋጋጋጋጋጋ ላ ለጋጋጋጋጋጋ
 ላጋጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋጋ
 ላጋጋጋጋጋጋጋ ላ ላጋጋጋጋጋጋ ላ ላጋጋጋጋጋጋ ላጋጋጋጋጋጋ

!ገገገገገገ ለጋጋጋጋጋ ገገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ
 ገገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ ለገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ
 ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ ለገገገገገገ

ላገገገገገገገ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ላገገገገገገገገ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ

ላጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ላጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ

“ጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ
 ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ ለጋጋጋጋጋ

Nem is, nem is azt a forgószelet nézi,
 Mely a hamvas útat véges-végig méri:
 Túl a tornyon, melyet porbul rakott a szél,
 Büszke fegyver csillog, büszke hadsereg kél.
 És amint sereg kél szürke por ködéből,
 Úgy kel a sohajtás a fiú szivéből;
 Aztán csak néz, csak néz előre hajolva,
 Mintha szive-lelke a szemében volna.

„Szép magyar leventék, aranyos vitézek!
 Jaj be keservesen, jaj be búsan nézlek.
 Merre, meddig mentek? Harcra? Háborúba?
 Hírvirágot szedni gyöngyös koszorúba?
 Mentek-é tatárra? mentek-é törökre,
 Nekik jóéjszakát mondani örökre?
 Hej! ha én is, én is köztetek mehetnék,
 Szép magyar vitézek, aranyos leventék!”

Ilyenforma Toldi Miklós gondolatja,
 Mely sovárgó lelkét mélyen szántogatja;
 S amint fő magában, amint gondolkodik,
 Szíve búbanatban összefacsarodik.
 Mert vitéz volt apja: György is, álnok bátyja,
 A királyfi mellett nőtt fel, mint barátja;
 S míg ő béresekkkel gyűjt, kaszál egy sorban,
 Gögösen henyél az a királyudvarban.

Itt van immár a had, Laczfi nádor hada,
 Itt kevély hadával Laczfi Endre maga;
 Délcegen megúli sárga paripáját,
 Sok nehéz aranyhím terheli ruháját;
 És utána nyalka, kolcsagos legények,
 Tombolván alattok cifra nyergü mének:
 Nézi Miklós, nézi, s dehogy veszi észbe,
 Hogy a szeme is fáj az erős nézésbe.

„Hé, paraszt! melyik út megyen itt Budára?”
 – Kérdi Laczfi hetykén, csak amúgy félvállra;
 De Toldinak a szó szívébe nyilallik,
 És olyat döbben rá, hogy kívül is hallik.
 „Hm, paraszt én!” – emígy füstölög magában –
 „Hát ki volna úr más széles e határban?”
 Toldi György talán, a rókaelkü bátya,
 Ki Lajos királynál fenn a tányért váltja?

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

„... Hogy Budából Toldi György megjő vala,
Öccsét... gyakran feddé vala”
Ilosvai

1. ének

Második ének

I

1

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

Így vesződé Miklós, nyers, haragos búban,
De van drága dolog otthon Nagyfaluban:
Tán kigyúlt a ház is, úgy füstöl a kémény,
Nagy kolonc köszönget a kút méla gémén.
A malac-nép sí-rí; borju, bárány béget;
Aprómarha-nyáj közt van szörnyű itélet;
A fehérchseléd közt a beteg se lomha:
Holmi kis vásárnál népesebb a konyha.

II

2

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

Egy cseléd vizet tesz félakós bögrében,
Mely ha forr a tűzön s nem fér a bőrében,
Akkor a baromfit gyorsan belemártja,
Tollait letörli, bocskorát lerántja.
Van, ki a kis bárányt félti izzadástul;
S bundáját lerántja, még pedig irhástul;
Más a vékonypénzű nyúlat szalonnázza,
Hogy csöpögjön zsírtól ösztövérszontváza.

III

3

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

Másik a malacot láng felett hintálja,
Szorit kés fokával bőrig borotválja;
Bort ez csobolyóban, az kecsketömlőben,
Kenyeret hoz amaz bükkfa tekenőben...

IIII

4

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

— Mit jelent e hű-hó gyászos özvegy-házban,
Hol a dinom-dánom régen volt szokásban?
Toldi Lőrincnének most van-é a torja?
Vagy menyegzőjének hozta így a sorja?
Tán megunta gyászos özvegysége ágyát,
S másnak adta élte fonnyadó virágát?

V

5

„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
„A nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest ...
+ a nagy szűzességhez képest a nagy szűzességhez képest

Nincs halotti tora Toldi Lőrincnének,
Napja sem derült fel új menyegzőjének;
Másért sütnék-főznek, másért lakomáznak:
György van itthon, első szülötte a háznak.

4198498 A3H3X 10A . 7AMM HM #9D #H3# ++A07
 4198 304X 9HH4 A . 13+H3377 7AMM 3H04N
 419AA04 A3H3M#30 . 3H374M A3330 10A
 . 419XMM A3H3A #9D . 3038 371H3D 10A
 . 4M9A98 +303M#30 7A08 7737 4079A079A
 . 4M97990 07474M3 13030 40A9A 33D3H
 . 4003A00 7A330 #3 1900048 10N 4 A3
 . 40037 4X900A4H97 1909A98 7A330 A98

Toldi György nagy úr volt. Sok becses marhája,
 Kincse volt temérdek, s arra büszke mája,
 Sok nemes vitéze, fegyveres szolgálja,
 Sok nyerítő méne, nagy sereg kutyája.
 Látogatni jött most negyvened magával,
 Renyhe sáska népnek pusztító fajával,
 És a kész haszonnak egy felét fölenni,
 Más felét magának tarsolyába tenni.

300030N 03A3+48 797D9A3+3 H4 #H3#
 !300 3X0A3 +798 A+ 700A3A 4 H3 H9X
 . 4+H3N 4M0A0A0D90 – “009M A03 14A98 4 798”
 . 47H3 70H33 A3M+3N #03 . 00048 33A 4003A
 ; A3003A3H3X 4 000N 30D0A33+ H03 7904”
 “!AA3N 330” : 417A004H 7H3 HM #H3# 3+ — “3079M13
 . 19097D9 14A3 #0 07 70N 3 A3 !AA3N 330
 . 1909097H98 7A0N #9D 3X0M4 4 487048

György az édesanyját hidegen köszönté,
 Bár ez a lelkét is majd elébe önté!
 „Hát a másik hol van?” – fanyalogva kérdi.
 Senki sem hinné, hogy kedves öccsét érti.
 „Szénát hord szegényke künn a béresekkel;
 Hívatom” — de György úr ezt rikoltja: „Nem kell!”
 Nem kell! és e két szó úgy esik anyjának,
 Mintha a szívébe nagy kést mártának.

09A79M48 03A73AA3N 09X00H4 87 — ?AA3N 330
 09A79N 3A3 3M4 ; 0933073X 040 4
 41A9H40 A3 41HM0 A+ 7A08 A38 7073AA3X
 . 41A9H48 071A0X . 410X 37103#37
 - !479+0H 037A4 048 - 773AA334+048 . A+A38
 : 4794 3H#H3# ++A07 4N 73 33A 7000H #3
 . 484A9M 13M 73H3 03A3AA3A4# 3003A
 . 404+0084N 7H4 03 30+M7 330 — 484A9M

Nem kell? — Ím azonban kelletlen, hivatlan
 A fiú betoppan; szive égő katlan,
 Belsejét még most is fúrja és faragja
 Szégyenítő bújja, búsító haragja.
 Mégis, mindamellet – mily Isten csodája! –
 Egy zokszót sem ejt ki Toldi Györgyre szája:
 Lelke gyűlölségén erőt vesz valami,
 Valami — nem tudom én azt kimondani.

09A79H9M 03A37H48 73#H3# 4779A 70484
 ; 09A79H404 14A7D 3H0A3A3A 47H4N
 . 0379A98 70H3M7A37 477479A3 H4 3+
 . 03744047X4 07 A3 AM+H00 03A3A3A
 . 3X333 AA0A07 DD0N 1909D9 D3A34 4
 . 3X3A3 33A 4MH1A 190940 4M43N
 . 09MHM# 70730 3H3N . 4900479 373043H
 : 09MHM+ 41A03H0N #H3# 3+ . 14+30D333H 770

Amint látja Györgyöt hirtelen, váratlan,
 Karja ölelésre nyílik akaratlan;
 De az eltaszítja testvérét magától,
 Gögösen fordul el jó atyjafiától.
 A szegény anyának könny tolu szemébe,
 Kőszívű fiának sírva lép elébe,
 Reszkető ajakkal, keze fejét gyúrván,
 Ott reménykedik, de György korholja durván:

73+3X3 4A3XAA +A37A3H3N !89D9 #M”
 ; 73+3033H3# 4A9H+ A47A37 0MM0 +470
 3A37 7A337N 3A 748 4X79M-3X737 +4A7H98
 . 3A3A3X #M 14A9M 0004790 13H3+ +798
 . 190900M8 4 0370H 47H4+04+ 4 09M 7A08
 ; 1909+H4A 3 H0334 14A40 330 4A00 3+
 . 73+3X3 A0H1Y 4 4H3A33 . 030N 7048
 . 73+3A3H 4 4748 343 A3#33- A3M37 A

„Úgy anyám! kecsgetsd ölbeli ebédet,
 Ójad fúvó széltil drága gyermekedet;
 Mártasad tejbe-vajba, mit se kímélj tőle,
 Majd derék fajankó válik úgy belőle.
 Most van a dandárja réten a munkának,
 De foga nem fülük ahhoz e gazdának;
 Mint kopó, megérzi a zsíros ebédet,
 S tövel-heggyel össze hagyja a cselédet.

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

Most a szörnyü gyermek karját elereszté,
 Fejét és szemeit búsan lefüggeszté,
 S mintha most ocsúdnék forró-hideg lázból,
 Tántorogva ment ki az apai házból.
 Méne elbusulva, némán haragjában,
 És leült az udvar távolabb zugában,
 Ott fejét a térdén tenyerébe hajtá,
 S zokogott magában, de senki sem hallá.

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

„Öccsére, Miklósra nagy haragja vala,
 Szerető szolgáját mert megölte vala”
 Ilosvai

1ኛው ትተ-ጻፍ

Harmadik ének

I

1

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

Bezeg nem busultak ám az ősi házban,
 Szintén eltörődtek az evés-ivásban.
 Fölkelvén pedig jó Toldi György asztala:
 Vitéz ő szolgái rudat hánynak vala.
 Ifju vér, öreg bor fickándott erőkbén,
 A fa dárda vígan perdült jobb kezökben;
 Mindenik kötődött, hangosan nevetve,
 S mint szilaj csikóé, magas volt a kedve.

II

2

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

Toldi György meg, amint torkig itta-ette,
 Egy öreg karszékbe úr-magát vetette,
 És az eresz alól gyönyörködve nézi,
 Hogyan játszadoznak csintalan vitézi;
 Majd, midőn meglátta a telek lábában
 Ülni öccsét Mikóst nagy-busan magában,
 Föltámad lelkének szennyes indulatja,
 S nagyfejű legényit ily szókkal biztatja:

III

3

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

„Hé fiúk! amott ül egy tűzok magában,
 Orrát szárnya alá dugta nagy buvában;
 Gunnyaszt, vagy dög is már? lássuk, fölrepül-e?
 Meg kell a palánkot döngetni körülé!”

IIII

4

ገዥዎችን ገንዘብን ለሰጠው ሆስፒታል ገቢን
 ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው
 ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው ገቢን ገዥዎችን ለሰጠው

Mint kutyák közé ha nyulfiat lökének,
 Kaptak a beszéden a szilaj legények,
 Döng a deszkabástya Miklósna megette,
 Miklós a kudarcon búskodik felette.
 Mert föléni könnyű, könnyű nemcsak ésszel,
 Hanem ököllel is, és megfogni kézzel,
 Hogy csak őt bosszantja mind e vastag tréfa,
 Mely ugyan fejétől sem járt messze néha.

:ገጠናዎን ጽጋ ጻፍህ ጋላጋጋዘን ዘን ተተጋገ
 :ገጠናዎን ገተገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ተዘን ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ተዘን ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ

ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ

ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ

ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ

ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ
 ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ ገጠጠ

Toldi tűr azonban, bárha nem békével;
 Birkozik nagy lelke fellázadt dühével;
 Majd meggyózi magát s megvetéssel túri,
 Szolganép belőle a csúfot hogy úzi.
 Mert e nép eperszem volna haragjának,
 Bosszuló karjától úgy elhullanának,
 Mint a Sámsonétól, kiről írva vagyon,
 Hogy ezer pogányt vert egy álcsonntal agyon.

Túrte Miklós, túrte, ameddig túrhette,
 Azzal álla bosszút, hogy csak fel sem vette;
 Úgy mutatta, mintha nem is venné észre,
 Fülét sem mozdítja a nagy döngetésre.
 De, midőn egy dárda válla csontját érte,
 Iszonyatosképen megharagutt érte,
 S melyen ült, a malomkő-darabot fogta,
 Toldi György bosszantó népe közé dobta.

Repül a nehéz kő: ki tudja, hol áll meg?
 Ki tudja, hol áll meg s kit hogyan talál meg?
 Fuss, ha futhatsz, Miklós! pallos alatt fejed!
 Víz sem mossa rólad le a gyilkos nevet!
 Elvadulsz, elzüllöl az apai háztól,
 Mint amely kivert kan elzüllik a nyájtól:
 Ki egyet agyarral halálosan sérte,
 Ugy aztán kimarta őt a többi érte.

Elrepült a nagy kő, és ahol leszálla,
 Egy nemes vitéznek lön szörnyű halála:
 Mint olajütőben szétmállott a teste,
 És az összetört hús vérolajt ereszte.
 Vérit a poros föld nagy-mohón felnyalta,
 Két szemét halálos hályog eltakarta,
 S aki őt eloltá, az a veszedelem
 Mindenik bajtársnak fájt, csak ő neki nem.

György haragja pedig léssen rendkívüli,
 Mert vitéz szolgálját igen keserüli.
 Másfelől örül, hogy gyilkos a testvére,
 Kit hogy elveszessen, most esik kezére.
 Most ravasz szándékát, melynek úta görbe,
 Eltakarja törvény és igazság örve,
 És, hogy öccsét bíró hírvél megrontsa,
 El kell fogni nyomban, az kemény parancsa.

ገገጋጠጠጠጠጠጠጠጠጠ ጋጃጃጃ ስገገገ ጋጃጃጃ ጋጃጃጃ ጋጃጃጃ
 ገገገገገገገገ ገገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ ገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

5
 Hanem amidőn már szépen megpitymallott,
 És elült a szúnyog, és a zaj sem hallott,
 Akkor lelopódzott a fiú fejére,
 Két szárnyát teríté annak két szemére;
 Aztán álommézet csókolt ajakára,
 Akit mákvirágból gyűjtte éjszakára;
 Bűvös-bájos mézet, úgy hogy édességén
 Tiszta nyál csordult ki Toldi szája végén.

ገገገገገገገገ ገገገገ ገገገገ ገገገገ ገገገገ ገገገገ ገገገገ ገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

6
 De a kínos éhség azt is irigyelte,
 Hajnali álmából csakhamar fölverte,
 S addig ösztökélte, addig korbácsolta,
 Míg a rétet összevissza barangolta;
 Fölkereste fészkit a réti madárnak,
 Szárca-, vadrucának, bibicnek, sirálynak,
 Házukat feltörte és kifosztogatta,
 Tarka tojásikkal éhét elaltatta.

ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

7
 Vadmadár-tojással éh-szomját elvervén,
 Szörnyen hányta a hab a jövőnek tervén:
 Merre menjen? mihez fogjon? uramfia!
 Nincsen hó lelkének hová fordulnia.
 Mert elmenne könnyen, el is bujdokolna,
 Ha az édesanya előtte nem volna:
 Jaj, de majd ha róla hírt nem hallanának,
 Megrepedne szíve az édesanyjának.

ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

8
 Három napig magát ekkép vesztegette,
 Harmadik nap a nád megzörrent megette,
 Azt gondolta farkas, meg se moccan karja,
 Mert ellátta, hogy őt csak testvére marja.
 Pedig Bence volt az, régi hű cseléde,
 Akit anyja küldött fölkeresésére,
 Ki nagy zokogással nyakába borulva
 Így szólott Miklóshoz egy kis idő múlva:

ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

9
 „Jaj! eszem a lelked, beh jó, hogy meglellek,
 Harmadnapja már, hogy mindenütt kereslek;
 Tüvé tettem érted ezt a tenger rétet,
 Sose hittem, hogy meglássalak ma téged.
 Hogy' vagy édes szolgálóm? nem haltál meg éhen?
 Nem evett meg a vad ezen a vad réten?
 Itt a tarsolyom, fogd, és egyél szépen; ne!
 Sült hús, fehér cipó, kulacs bor van benne.”

; 7AM8A3 , 7AM 07 789 :H98 H3+3 H9 , 7AM 789 ..
 ; 7AM+H30 9HAM98 80A80A : 790H7 89M90038 898
 , 9M0A0+7MX 89778A , 897A3 9XA9A800A78
 ? 9M07 8A3X 7878A H3078 , 97+M7 7N , 788
 , 97+98 89A 79MH9 H9 , 7077A7 H9 897+8 8+
 ; 97X9 8A8A7M+00A 79MH9 H9 7H9H9 7H88
 , 89H9M 9A8088A 8+ 7888M80 7878M 097
 " . 89H9M7A37 07 9A9H+ 87A8N 8H88780 788

„Ami volt, az nincs már: ami jó volt, elmult;
 Más pennával írnak; sorsom balra fordult;
 Gyilkosságba estem, lettem bujdosóvá,
 Hej, ki tudja, mikor leszek bele jóvá?
 De hiszem az Istent, az árvát sem hagyja,
 Mert azért az árvák gondviselő atyja;
 Tán veszett nevemet is lemossa vérem,
 Mit fejemre költe drága jó testvérem.”

, 09X89A98 788 898H9 , 9HH9 89778A78 890 ..
 ; 89709A 778H3N 909N 9H+08909X 77+ 890
 , 790A9A8A7M , 780A88H9X 89788788H87 8+ 890
 . 790970 70H909 797+H08 77008H788 890
 , 787+0000A98X 890 , 70H9M 9HH9 79H H98
 , 787+0H9097 9H98 84H8888 89A7M 9
 , 70A9H0 89 8978M 9X89090 H3009 87
 " . 70A9A7M 89A80H0 7878A80 H08 89A 8A7

„Nem születtem arra, érzem ezt magamban,
 Hogy itt békamódra káka között lakjam;
 Nem is teremtöztem béresnek, villásnak,
 Hogy petrencét hordjak akárki fiának.
 Már csak arra várok, hogy bealkonyodjék,
 A világ mezőriül haza takarodjék,
 És akkor nyakamba veszem az országot,
 Szél sem hoz felétek énrólam ujságot.”

, 08+78X 9 8700X 9AMAMX88 00+90
 , 08+88 70A0+7MX 890 , 7979+89A 87N 9707
 , 9MH7A 7+9090A8 +798 8 8+900A 77079A8A898
 . 9MH7 78087888N 88M98H3N 09H00H0X
 , 87H9N 08897 00+90 8 770A89A807A88 8H8A7M
 : 87H9 9+89A 80A078 888 087A88788888 80
 , 977H97 790A9A+00A0X 79A80+ 9 788 8 8+
 . 97+9 790A9A0+7MX 087A88H 07 7780 890

Nagyon elbusúla Bence a beszéden,
 Szánta kis gazdáját, hogy bujdosni mégyen,
 Hallgatott sokáig s majd elfakadt sírva,
 Bocskorán körmével kereszteket írva.
 Végre megszólamlott s nagyon szépen kérte,
 Ne nehezteljen meg Miklós gazda érte:
 De ő ezt a dolgát bolondságnak tartja,
 Hogy fejét ily rögtön bujdosásnak adja.

, 9H900A880 HM 8H38 :89+89A 87N 07 +079A ..
 : 9H9+MX 8889x7M 9MAM8 890 890-80H98
 , 08+88 8XA8A+8A80 , 7AM8A8 789 , H3009
 . 0807+7M 788 H9 87 7878A 09H70A7N
 , 78+7A88H 788+ 70A , 780078 890788 77+ 798
 ? +8A87 704778H87 8M , 78004088888 7078 , 77N
 . 79A97788 9 , 7H9X80A 8 70X87X 9 +90788 77+
 " ? 79A98 70A9A97 89A 00H9A9M 788 78007N

„Látod jó kis gazdám: György úr nemsokára,
 Három-négy nap mulva, visszamegy Budára:
 Akkor, ami elmult, feledségbe mégyen,
 Kiskirály leszesz te az egész vidéken.
 Hát itt hagynál minket, sok derék cselédet,
 Kik, mint gyermekünket, úgy szerettünk téged?
 Itt hagynád a Bimbót s Lombárt, a hajszását.
 Kiknek hét vásáron sem találni mását?”

? +0A9A79AM8 88M+8N 8A8000A +90788 77+ ..
 ? 70097 80A888 7N 9X80A98 89M97H98
 9H97H9N 0878A8 7N 78M8080A98 9
 ? 9H9A9+00A88A9 780080A8A8H90A08
 , 89H988 7088 80 , 797 , 89A8A07 88+7 , 7088 80
 : 89H9A8A8H8A8N 790A890790 78A8
 , 79H98 7+807 88 H9 88A0978X +898 80 ! 797
 " . 79+909A88+7 07 9XH7A 9 +A7797 80

„Itt hagynád sokféle kedves multságod?
 Párjával malomba ki emelne zsákot?
 A malomkövet ki öltené karjára
 Molnárlegényeknek álmélkodására?
 Ne menj, édes szolgám, jaj, ne menj messzére,
 Egész Nagyfalunak keserűségére;
 Jaj! ne hagyj bitangul az ős Toldi házat,
 Ne taszítsd a sírba jó édesanyádat.”

ᐅᑦᑦᑦ ᐅᑦᑦᑦ

Ötödik ének

I

1

ᑦᑦᑦᑦᑦ ᐅᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᐅᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

Elfeküdt már a nap túl a nádas réten,
Nagy vörös palástját künn hagyá az égen,
De az éj erőt vett, csakhamar beronta,
Az eget, a földet bakacsinba vonta,
És kiverte szépen koporsószegeivel:
Fényes csillagoknak milljom-ezerével;
Végre a szép holdat előkerítette
S ezüst koszorúnak fejtül odatette.

II

2

ᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

Miklós pedig indult a szokatlan útra,
Magát jobba-jobban a nádasba fúrta:
De mintha kötéllel vonták volna hátul,
Nem birt elszakadni az édesanyjátul.
Vissza-visszanézett: hej, pedig mi haszna?
Egy teremtés sincs ott, akit megláthatna,
Mégis visszanézett, sőt meg is fordulva,
Búcsut venni indult egy kis idő mulva.

III

3

ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

S amint visszafelé méne, mendegéle,
Egy helyütt a zsombék csak lesüpped véle:
Réti farkas fézke volt épen alatta,
Benne két kis kölyke rítt az isten-adta.
Magsajnálta Miklós hogy reájok hágott,
Símogatta a két árva kis jószágot,
Mint a juhász-bojtár, amikor kapatja,
A komondor kölyköt végig simogatja.

IIII

4

ᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ
ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ ᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦᑦ

Kár volt símogatni; csak vesztére tette;
Mert megzörren a nád hirtelen megette;
Jó az anya-farkas szörnyü ordítással,
Rohan a fiúnak, birkoznak egymással.
Fel-feláll a farkas hátulsó lábára,
Méri éles körmét Toldi orcájára,
Csattog a feje fog vérszopó inyében,
S mintha szikrát hányna, csillog a holdfényben.

4119AHC⊕ 4D5H3A 79A98 A++39 ++A07
 :4119A070 04H4A 7+A999H 1300A00
 190+9M 9 09HH0 A 0999H H9M 9 1+M83
 190+9A9+H 03DH3+ 4383+ 7+3H38 490
 40H0⊕ 90+M7 830 A38 09X999+ 9 3MA3D
 4EH9M3××3 A+ 7H9 A9M9A0⊕ 0A0779H
 :9A9D A3H9M A0H0H 39XMN 7733M 70+8
 9A9D 79+9M XA384+ H98 70079A 83A 4003A

Toldi pedig magát serényül forgatja,
 Öklének csapásit sűrűn osztogatja:
 Ömlik a vér száján és orrán a vadnak,
 Nagy meredt szemei szörnyen kidagadnak.
 Nyelve a szájában meg nem tudna féni,
 Csattogó fogával azt is összevérti,
 Mint veszett kutyáé csorog véres nyála;
 Senki sem látott már dühösb vadat nála.

3HA9M 4+H3N 400M 7A0+370N 9 A0A0+8
 3HA9A71A3A 4018 4AA37A3H 83A 79X9A
 4M9MH9+ 1+H0AA0+ 90+X 9 03+48 70+8 A
 4A9A9AMH A3H3 43 7A90H9⊕ 9 43MA0⊕
 79AA9+9M 9 1+A3 9X9M9 H9 3××38
 79+90 9 4A3+H373A 770038 X9H9+ 490
 4A9A9A3 009⊕⊕M9 9AA038A 70+89 A3
 4A9A903003D A0A098 3H+A00⊕ 9 74 70490

Miklós a kötődést unni kezdi végre,
 Lábát sem restelli híni segítségre,
 S mint midőn a bika dolgozik szarvával,
 Fölveti a farkast egy erős rugással.
 Messze az avasba esik a vadállat,
 Nagy darab helyütt letördeli a nádat,
 És amint lehulla puffanó eséssel,
 Nagyot üt a földre hangos nyekkenéssel.

4M7MX 3A3X 90A0M A3+H3 9870+8 89A 3+
 4H7M 1+H4M 9H3A97 A 1+3H3A038 73+3
 4A9A9H98 A3MH3A3N 79A98 9111+H0A3
 49009A0⊕ 7A4H370N 9H999H 7M 03+98 A
 477H98 9X9AA9M 9 190A0A0+8 7+38H3N
 91199 9H9H9 7N A30073⊕ 9 7999+
 73+H97 9111H0+ 4M A9M9X9A 0AA0798 A
 !79AH0⊕ 03A73+3N 9 037A+ A3 9A717+M3

De lám, mintha ördög volna belé bújva,
 Egyet hengeredik s talpra ugrik újra,
 Elordítja magát keserves haraggal,
 S mégyen új csatára köszörült fogakkal.
 Körmeit Miklósnak a vállába mártja,
 Száját a fejénél két araszra tátja
 S hátulsó lábával úgy szorítja térdét,
 Pusztítsa el Isten a kegyetlen férgét!

:97+90 9 37 7A08 3+ 3073838 19H A38 H3
 :97+9897A38 A0798 A A90H9⊕818 9 71+H0
 !13A3M H+X 4033+ 797 9A0A0+8 7A08 4A90+H 7+8 -
 - 1300A0A38 A+898 90A0M +30AA H3H3
 9A9A00+79AA7 9 400 H9 !79X 4883A
 :9A9AH079X 9 30 3033M 30 98 403
 1379A7A0 3A9A0A 79A98 771A3A+H
 1379 1900A90H9⊕ 3A3A3X 1+9M 830

Ez még csak mehetne, de most jő a nagyja:
 Ordít a hímfarkas s hátul megtámadja;
 – Mit csinálsz most Miklós? jaj, dehogy birsz vélek!
 Ezer lelked volna, mégis megölnének. –
 Semmi baj! az néki a tulajdonsága,
 Hogy, ha nő veszélye, nő a bátorsága:
 Kisegíti magát, sohase féltsetek,
 Nem válik belőle farkasoknak étek.

4H00H+X A 7038 3HA3 D37A30 9 70+89 7H38
 :4H00H98 79N 4+A07 790H07 9111H0+838
 4A0909D M+⊕ 9 38H3N 7AM+H0⊕+H 14H
 4A090+ A9AH08 9 3H3 03+0+8 40⊕+H
 3MA37 A3!!3N A3H9M 43AA4+H H+ 383+
 :3MA3D A3+A3H H A0A 4070H0H 490 43 70+8
 4H98 9 7AMH07003X 3A3A3X 7038+H 830
 9AA9 H9 7+9H98 4M 4770797A3 4034

Mert amint a nőtény öltre ment s birokra,
 Megszorítja torkát Toldi két marokra;
 Csak kifordult körme a fiú nyakából,
 Kifogy minden erő a horgas-inából.
 Szeme is kidülled, véres könnyel telve,
 Mint egy nagy csoroszllya, lóg ki zöldes nyelve:
 Nem kiment belőle, bennszorult a pára,
 Ahogy eltátotta, úgy maradt az álla.

,ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ
 ;ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 :ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ

Akkor fogja Toldi, jót kanyarít véle,
 És a kanhoz vágja, mely rohan feléje;
 Fölkel az dühösen, s hogy megint lecsapja,
 Párját fekhelyéből mérgesen harapja.
 És pedig világos, hogy megint fölkelne,
 Ha Miklós előre néki nem felelne:
 De úgy elpaskolja most a nőtényével,
 Hogy világ végéig sem támad többé fel.

,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ;ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ;ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ

Toldi a vadaktól így megmenekülvén,
 Megpihent kevésbé egy zombékra ülvén;
 A farkas-fiakban sem volt már lehellet,
 Eltaposva nyúltak Toldi lába mellett.
 Távolabb fekütt az anyjok, meg a párja;
 Tisztán süttött rájuk a hold karikája,
 Hidegen tekintett a rét fenekébe,
 Mint egy arany tepsi, szétmeredt a képe.

,ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ

Miklós az elméjét mindenképen hányta,
 Nem mondhatnám pedig, hogy a farkast szánta,
 Hanem gondolkozott az ő farkasáról,
 Őt elnyelni vágyó rossz szívű bátyjáról.
 De hát mért akarja bátyja őt megenni,
 Mért akar hóhéra, nem testvére lenni?
 Vagy mikor járt Miklós néki ártalmára?
 Mért feni agyarárt jó atyjafiára?

:ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 :ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ;ᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 .ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ

Mert hiszen, ha példát farkasokról vészen:
 Ott is a rosszabbik az ő bátyja lészen:
 Fészkit oltalmazza a mezőnek vadja,
 Ki nem ingerelte, azt meg nem támadja.
 Vagy ha néha gyomra készíti öldöklésre,
 Nem bánt senkit aztán ha csillapul éhe;
 Akkor is barmoknak tizedelve nyáját,
 Megkiméli mindég a maga fajtáját.

,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ — ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ,ᄃᄃᄃᄃᄃ ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ
 ?ᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃᄃ

De az ő testvére — de az ő testvére,
 Ki mondja meg neki: mért tör életére?
 Nem csillapul másképp, csak vérével, szomja?
 Vagy ha birtokából jó öccsét kinyomja?
 Hátha annak, aki szomjuhozza vérit,
 Mint a farkasoknak most, megadná bérít?
 Vagy talán emberben tartósabb a pára,
 És azért nincs Györgynek végső éjszakája?

?ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ

Ejnye, hát hol járhat most ez a félsz benne?
 Máskor a sárkánnyal is birokra menne;
 Édesanyját félti igen-igen nagyon,
 Nehogy a zörejre szörnyen felriadjon.
 Az is megeshetnék, hogyha így fölverné,
 Ablakát, ajtóját megnyitni se merné,
 Hanem zajt csinálna hangos sikoltással,
 S tán nem is tudnának szólni majd egymással.

:ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Azért a két farkast fölveszi vállára:
 Elkerül a háznak másik oldalára:
 Minden élő állat elpihent ott, kinn, benn:
 Még csak a kutyák is alusznak egy színben.
 Nyitva áll az ajtó: látszik a György ágya:
 Hosszu fejér kendőt terít a hold rája;
 Alatta pediglen a ház ereszének
 Órálló legényi sorban heverésznek.

ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Minden alszik. Miklós sem tétováz sokat,
 Küszöbre fekteti le a farkasokat,
 Aztán a lándzsákat a kezébe kapja,
 Melyek a fal mellé voltak támogatva;
 Órállók ruháit földre szegzi vélek,
 Hogy ne kelhessenek, majd mikor kelnének,
 S bemegy a szobába. Jaj! most Toldi Györgyöt
 Ha még el nem vitte, elviszi az ördög.

ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Ott lesi Miklós a szúnyogháló mellett,
 Györgyből mikép hortyog ki s be a lehellet;
 Egy marokszoritás — s ha száz lelke volna,
 Mégis elhallgatna, többet nem horkolna.
 De Miklós elkezd: „No megölhetnélek,
 Megérdemelnéd, ha rávinne a lélek,
 Hanem most egyszer nem leszek áltásodra,
 Csak hogy itt is voltam, azt adom tudtodra.”

ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ
 “ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ
 ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃᐃ

Azzal a két farkast az ölébe vette,
 Az öreg nyoszolya szélire fektette,
 Így beszélve nekik: „tente, tente szépen:
 A testvérbátyátok fekszik itten épen.”
 Maga pedig ment a benyíló szobába,
 Melyben asztalnál ült anyja gyászruhába:
 Asztalon két öklét egymásra fektette,
 Búbánatos fejét arra eresztette.

..... օրհተն
“ԼՊԻՆ ԲԻՆ ԿՈՒՆԵՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ

„... Király
Ha tartaná Miklóst otthon, írta nagy kárnak”
Ilosvai

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

Nyolcadik ének

I

1

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
(ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ)
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

Toldi György pediglen kigondolta bölcsen,
(Hogy egyik szavamat másíkba ne öltsem)
Kigondolta, mondom, kifőzte magában:
Miképp legyen úrrá öccse vagyonában.
Hát előbb mint Miklós, ő is Budán termett,
Hogy Lajos királynál megássa a vermet.
Fel is ment, mihelyest leszállott a lóru,
S ilyen ajánlást tett a szegény fiúrul.

II

2

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ !ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

„Felséges királyom! keserű az a nékem,
Amit jelenteni gyász köteleességem;
Keserű, mert vízzé csak nem válik a vér,
Csak testvér marad az, aki egyszer testvér.”
Itt elhagyta, s mintha erősen zokogna,
Szemét egy kendővel ugyancsak nyomkodta;
Veres lett a szeme a nagy dörzsölésre,
De könnyet a király nem vett benne észre.

III

3

:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
!ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
(ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ) – “ ... ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

A király azonban ilyenképen szóla:
„Nem is hallottam még, hogy testvéred volna,
Udvaromba miért soha nem vezetted,
Be sem is mutattad, meg sem ismerttetted?”
György pedig felele: „Oh, uram királyom!
Nekem az kiváltképp szegyenem és gyászom,
De, ... ” – (s nagyot sohajtott erre az egy dé-re),
„Érdemetlen volna királyom kegyére.”

IIII

4

ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
:ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ
“ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ ԵՆԵՆԻՆ

„Miklós a tizedik esztendőben járván,
Kimúlt szegény apánk s ő elmaradt árván,
Apja helyett apja én akartam lenni,
S belőle, mint illik, jó vitézt nevelni:
De korhely, buta lőn: jóra semmi kedve,
Hon maradt, betyárnak, pórնak nevekedve;
Pedig erő benne volna módnélküli:
De mi haszna? lebzsel és a bajt kerüli.”

„H9N #9D D3H+X 3D73.. : 9H+H 97 9 7A3A30
 ,A9779AAAA98 9A9H #98 ,+37737 AAH+9H A+AA3
 :3003X 1+09A 3H3 #9D 33A+ :+9+008 7H9
 .3003A 33AA98 3M+3N 9H+H98 98 ,390A9+0H
 ,3330AA9M A3 7AA3 330 ,7+9AA98A3 +39 3+
 ,3330 13AA9N ,A30 +H08 ,39AA9A +998 ,73 A30 +H08
 :09X39AA0A+ 03 H9 ,+AA9AA33 +798 ,AA09AA33
 “..09X39A-H3X3333N 33 333AA3 A+ 3M ,330 98

„798A333N +3AA9AA30 330333N ,330333N..
 ,798A3+3+3 97 0+ AA3H3H3 09A797AA33
 ,3M+3M 09M A3 3H33 :3AA9N 03+0+3 !797 3+
 !3MA3 9XAA9AA00A+3 3 3AA9M AA000+097097
 ,79897 9 3007+D AA3N 9H+9097 0+ 303 !797
 “...7989AA0A 373H33 39003330 3AA33
 :7AAH0X 3H70333N 33 3MA3D A3 3H33 9+003
 .7AAH03300A3 333N A 773H309H 09H+H 9

„9797H0 09H+H 9 A3 7AAH0X 7H3+3 303
 :97AA900+07 33A H3 ,1303H33 97+003 330 7H9
 AA3AA9AA30 9 3HAA9M :AA900A 19779AAAA98
 :73AA9AA3+003H 99D 9 AA33 3H37 37 09H+H
 ,9H9897 33AA33N 00+03 33 09M A+AA3..
 :9H9+MX XX3AA3+3 7M+0 9 A30 +AA903
 ,03X373AA+ 90M+ 779X 7M 3H A3H3 33
 “..03X333N H98 7N 7AA3 333377M 13H3+ 10A

„AA333 7N 007AA9 A3 +3H3 A30 03737 +998..
 ,A98 77973 333N #9M ,9779H 73M 73H3 #9M
 :3H33AA33N 07AA98 ,+0 13H3+ 3M ,H33 98
 “..3M73704X 033AA A33 7H33097M 3M ,330 98
 9779H 7AAH3 330 3+ :09H+H 9 9+003 7H33 -
 :977980A 33003 73A ,9X9X 4M77 97 9
 :037 03AA9N A+ H3 H98 13033H3 3037H33 !797..
 “..03+AA30 3AA3 H9 773A 9M0A0+7MX ,7033AA3

„AA07H98 9 700AA0A3 ?773A 330 9M08 ,9M08..
 ,AA0790AA0M399N 9 19H ,7703M3M3X 33A A3
 :977M H9 77333MA3 ,7047AA3 9M398 ,3H73
 “..97+07 037A+ 97 9 ?7AA3 H98 3-AA98 ,3-AA3
 ,3MA37 AA9AA9AA00AA9 3H33 770+0009AA A3T -
 ,30AA3A-37AA37 +000 7AA0M A+398 A+337 733
 ,97797M337N 7H97+0+3 77H3730 9AA0 9
 :977077+H00 3733 797H0A 1303+333X

Felelt a jó király: „Ejnye bizony nagy kár,
 Mégis rosszul tetted, hogy róla hallgattál,
 Azt mondád: igen nagy erő lakik benne:
 Csodálnám, ha harcra kedve mégsem lenne.
 De ami elhaladt, nem mult el végképen,
 Hozd fel őt, hadd lássam, hozd fel, kérlek szépen,
 Megtanul, majd meglásd, az én iskolámban;
 Ha nem, úgy is elmegy egy közember-számban.”

„Köszönöm, köszönöm felséged kegyelmét,
 Méltatlan öcsémről ily jó hiedelmét,
 De jaj! minden késő: öcsém el van veszve,
 Szántszándékkal való gyilkosságba esve!
 Jaj! hogy ily panaszra kell nyitnom a számat,
 Megölé némelynap szerető szolgálomat...”
 Monda György és nyögve egy kőszentre borult;
 A király ránézett s képe elkomorult.

Hogy miért borult el a király orcája,
 Azt nem mondta Györgynek, ez sem tudokálta;
 Hallgattak sokáig; végre a felséges
 Király így töré meg a nagy csendességet:
 „Mégis van egy módon kegyelem számára,
 Hozasd fel a fiút mielőbb Budára:
 Egy erős cseh ví bajt Duna szigetében,
 Sok derék vitézem mult ki már kezében.”

„Hadd jöjjön fel öcséd és álljon ki azzal:
 Vagy erőt vesz rajta, vagy keze miatt hal,
 Ha győz, úgy derék fi, méltó kegyelemre;
 Ha nem, úgy vétkeért meg leszen büntetve.”
 – Ezt monda a király; de nem örült rajta
 A jó szívü bátya, sőt ekkép sohajta:
 „Jaj! mérthogy öcsémnek már ez is későn jön:
 Elment, bujdosóvá lett az egész földön.”

„Hová, háová nem lett? elosont a háztól,
 El sem búcsuzott, csak a kapufélfától,
 Híre, hamva eltűnt, elveszett az útja;
 Él-e, hal-e már most? a jó Isten tudja.”
 – Így sopánkodott György álnoksággal telve,
 Hej pedig hamis volt néki teste-lelke,
 A foga fejerit mindjárt kimutatta,
 Beszédének sorját emígy fordította:

, 4H989M9M 3H9M 397H9 770M89M907A98
 : 4H9M97 09H7N 9 0MH0807 7M9M90 #1 A
 , 9700#9M 89H3 H9 M9M9N 890 89090 : 80+0087
 “ . 97800 90 78800M9M , 9M9H 897+0089M 00
 , 19009H7N A9M9M9M90 9 70979N A 770M90 #1 –
 , 1909798 9 008770 7M9M9090 A 70899H98
 : 70H3M90 7900M908 , 70977 778A9090
 . 70H379N H98 8- M9M9N : 19M907 9 197A9M 19H

Megszólamlott aztán végre valahára,
 S így felelt szomorún a király szavára:
 „Mondom: nekem nem kell az öcsém vagyonya,
 Én lemondtam róla, lelkemet ne nyomja.”
 – Így szólott s köszönt a felséges királynak,
 Hazament s nekiállt otthon a hajának,
 Nekiesett tépni, homlokát öklözni:
 Csak lesték a szolgák: kell-e már kötözni.

... 9M9M 7+9097 M979N , 09M+0079M9M 90+X,
 “ 9M9M 77079+9 798 10A 00H0009 190A90078
 +9M90M7

„Bika rugaszkodván, kötél szakadt vala...
 Miklósnak akkoron sok máj adatott vala”
 Ilosvai

1907 17+9709M97N

Kilencedik ének

I

1

, 09M A9M9M+M908 A9090 07977M A0H9M 7A98
 ; 09X A9M9M+M908 9 0080 17M9790 0989N 10A
 , XX9M9 190+00790M9 1879708+079 90H9X
 . 79M90 7988 H98 9 #97078 9M77H0X A98
 , 19009M 00A9M+98 9 : H9X88 H9 0008 7H9
 ; 190XX9A9A98 M9000A 7H9 197M907H 7H9H9
 , 8H98M988 19709H 7909M90H98 9 7A08
 . 8M+H9N 9H7M H979N 7M0M 8797 9 H0009

Pest város utcáin fényes holdvilág van,
 Sok kémény fejezik fenn a holdvilágban;
 Barna zszindelytetők hunyászkodnak alább,
 Megborítva mintegy a ház egész falát.
 Azt hinné az ember: a padláson laknak,
 Azért csinálták azt sokkal magasabbnak;
 Most a házfalakat rakják emeletre,
 Akkor a tető volt kétszer újra kezdve.

II

2

, 9M+9H907N 8H9M 097M A9M0000X 10A
 ; 9H+98 #9 0977M H9 A0M078 7M98M989M
 , 70H90 A9 09M , 0079 : 70 708-777 907 7H
 . 70H90 970M A7 M9 , 7808 87H90 A0M078
 , 09X7909X #90 79790 87979M9M909M9
 , 09X900A9H97 A9H9 H070 A7 8H098 #9 7H88
 , 798M9 788 79X80A 19H 970 890 #90 A7+88
 . 79898+88 08M907M 9M90H0+09M 78088

Sok bolyongás után végre kifáradva,
 Letelepült Miklós az utcán egy padra;
 Úri nép jött-ment ott; asszony, lány és férfi,
 Miklós nézte őket, el is unta nézni.
 Aláfüggesztette fejét nagy bánatban,
 Mert egy pénze is nincs üres tarsolyában,
 Pedig négy nap óta csak gombát mit evett,
 Melyet vándorolva útfélen szedhetett.

III

3

: +8897 A97M007A #90 , 98H9M #90 08M97H78
 ? 79H9M 9 1977M #9M , H7M9 #9M 9-09M H97
 , M9A08M98 87 A7 88 , H7M9 88A H97 08H070
 : M9A08M98 87789H 17A98 #9 09M 88098
 , 0977M 080A9N 9 7M0 907X 79M7 #90 #8
 ; 09M9M+9X97 M9H+7809M 09#089M9M
 , 97M9M97 7H9M 9 A9 , 79M907A A9 M9X89X
 . 97000 A7M9M 7887 A 17M98 M9X9M90 088

Hirtelen nagy lárma, nagy sikoltás támad:
 Tűz van-é vagy árvíz, vagy víják a várat?
 Nincsen tűz sem árvíz, nem is jó ellenség,
 Hanem van egy másik rémítő jelenség:
 Egy nagy szilaj bika fut a keskeny utcán,
 Valahogyan vágóhidrul szabadulván;
 Bömböl és sikangat, és a vért szagolja,
 Mely füléből ömlik s szügyét végig folyja.

ለጃገገሱ ገገገገገ ጃገገገገ ገገገገገ ለጋገገገገ
 ለጃገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ ገገገገገ

Mészáros legények merre láttak, széjjel
 Iramodtak egy-egy hurkoló kötéllel,
 És míg magok biztos helyre nem jutának,
 Addig rá sem értek szólni a kutyának.
 Volt pedig a hídnál hat erős szelindek,
 Utána uszíták a bikának mindet,
 A kutyák szaladtak, nem is voltak restek,
 A bika fülének és marjának estek.

ለገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ
 ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገ ገገገገገገ

Mihelyt egyik kutya a fülét megvérzé
 S fülében a bika a fájdalmat érzé,
 Elbődüle szörnyen és lerázta őket,
 Elszórá füléről a fülönfüggőket.
 Hullottak az ebek, hogy jobban sem kellett,
 Nagyokat püffentek a házfalak mellett,
 Egy-egy darab fül, hús ha maradt szájokban,
 Agyarkodva rágták kínos haragjokban.

“!+ገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

A vágólegények csak kiálták: „fogd, fogd!”
 De a veszett állat karikára forgott,
 S amely kutya egyszer hozzá közelített,
 Annak ő szarvával repülni segített.
 Egyiket bedobta a szomszéd udvarra,
 Másiknak a bélit ontotta ki szarva,
 A vágók pedig, hisz' mit tehettek másat?
 Biztaták keményen a – döglött kutyákat.

ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

A bika azonban, mint a zúgó szélvész,
 Nem nézte az útnak sem hosszát, sem szélét:
 Annak tartott, akit elül-utol talált,
 Futá minden ember a bizonyos halált.
 Sikolt a fehér nép, esve már kétségbe;
 Férfiak kiáltják: elébe, elébe!
 De egy sincsen, aki elébe fordulna,
 Hanem még a fúru-lyukba is bebúna.

ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ
 ገገገገገገገገ ገገገገገገገገ ገገገገገገገ ገገገገገገገ

Toldi nem futott el, csak felállott szépen,
 S a bikát bevárta az utcaközépen.
 „Mit akarsz te fickó! tán bolond vagy? nem ládd
 A dühös bikát, hogy jön egyenesen rád?”
 Látta Miklós bizony, hogyne látta volna?
 „Csak kiáltozzatok” – magában gondolta,
 S elbocsátá a szót a két füle mellett,
 Minthogy látni mármost a bikához kellett.

4779AA888 90+X 4 7A9A0+8 408A+AA 7H88
 47A999N 7H99 4 A7 7707900+8 787+89H
 4A99MH9 78+AA0 4 97H9 4M 097M89
 4A99AA8+M 979AAH90 79M089 94H9 9870+8
 9M+00+9AAH+080 08A8H8 +0+8AH8+88
 477079H9X 8A-490 8H888A08 79MH9
 14097A00+8 – “!777 777 !09M 8ANM !09M9+0”
 140977M 77A89 4 80X909AA9 08+0+88

Mert alighogy Miklóst a bika meglátta,
 Rémitőt sikkantott és a port kapálta,
 Azután úgy szórta a földet szarvával,
 Mintha szérún pelyvát forgatna villával.
 Egyszersmind erősen nekirugaszkodva
 Szarvát ökkelőre nagy-le bocsátotta.
 „Odavan! vége van! jaj, jaj!” – sikoltának
 Minden ablakából a pesti utcának.

X

10

770799907 8X888 4A99X9A !09M 4088+
 :770797HMMN 08A8H8 4A99M9 87+89H
 798H98 4 870808889+M 4A8A9A00 8
 79MH9 97+9A9H888 09X7909AA8+ 0089 A
 9MA00 4A99MH9 79N 90M 8H08+0A9M
 47707A9+0888 7907A0H9+8 9
 09780 1089 18777 8+ 88 9H908A-490
 09M808 7909MD99 87 78088878N 88H8

Dehogy van! lábával elébe toppantott,
 Rémitő szavával erősen kurjantott:
 E fogással visszahökkenté a marhát,
 S azon pillanatban megragadta szarvát,
 Vágószékre voná két szarvánál fogva,
 A mészárosokat előkiáltotta,
 Nagy-sokára el is jöttek azok oztán,
 Erős köteleket és pányvákat hozván.

IX

11

8089+08H8A 8A7A9M 790+X 4 17708A88
 :8089X9A 8A88 89 17788A4088 79MH9
 1808A88 0A9M 4 :770A70A8777 80 4
 1808088 7080880 4X00+898 8+M 88
 8H8A8 7+880A9M 4 7A88A 888 80A0+8
 8H77 0089 70A00 79097 09MH909 770
 7A0M 4A8A9 07 4 9790H99 1808780
 +A08 4 9H 77877887 80XH9A8A 78+888A

Megköték a bikát vastag gerendához,
 Szarvát lenyügözték az első lábához;
 A nép széjjeloszlott; a vágó legények
 Egy kis házikóba fekünni menének.
 Miklós meg leült a vágóhid szélére,
 Ott akarván tanyát fogni azon éjre;
 Fejének párnája a szín ágasa volt,
 Lepedőt sugárból terített rá a hold.

IIIX

12

7080 18+8A08 880 10A0H9+8 4 8+
 7N 87088+9 79A98 08X0770A9M 4 4088
 8X88 187088A7N 79798 X9H9+ 07 88
 “8X8MH8A8N 9709” :19+008 09000 087088 A
 180888 89 888 89 98A97M7 4 798 88
 “18088M 7907+89A9 180870888A88 4 4088
 97+98 08+AA0 4 770 79798 4 A 9A0+00A –
 97+99+0 14009 9XMMN 888 88 777

De a mészárosok nem engedék neki,
 Hogy a vágószínen magát pihenje ki,
 Egy jó darab májat kilöktek elébe,
 S menjen onnan, mondák: „anyja keservébe.”
 „Ez hát a jutalma száz meg száz életnek,
 Hogy a megmentőnek alamizsnát vetnek”
 – Gondolá s a májat ott a földön hagyta,
 Jött egy éhes kutya, annak odaadta.

IIIX

13

97A0A8A 77088 10A 0977M 89 7088 09789
 “:97A00 00MH9 709 89 7A0M 88” :709A9M
 788088X88 79N-88 8A8 77079A 08088 10A
 7788A9X+M 70+89 80XMM9N 80X09A89
 979A897 14A89 89 770+88988X 09789
 9A9A8H00+H 1408A8MN 000M99N 4 770A898
 :08887H8X88 88+88 088 8A8A8+088 09789
 “?880888H7 H98 88A 808” – 7+807 +008 – “88080 798”

Aztán ment az utcán. Sok helyütt susogta
 Valaki: „ez volt az, aki szarvon fogta;”
 Sok helyen látott még egy-két emberképet,
 Ablakból, kapuból amint visszalépett.
 Aztán becsapódott az ablak táblája,
 Hallott a kapukon kulcsnak csikorgása,
 Aztán csendesség lőn, hideg, embertelen;
 „Hát nekem” – mond Toldi – „hol lesz már tűzhelyem?”

!XZŋZ 191101M1 SŋZ 10A0+ S0D9X
 ,SŋN 91D9Aŋ+ŋ 11S0XŋA S11S0
 ,11S0M Aŋ11MMH0X 1DŋS 9H00X H00+S 1D+S
 .11S0A 9100H 09019 9MA009S0H 0909D A
 ,1A0M 90911 9AŋS Aŋ+0S0H 00 A+ H0009
 +A0X 9 S0 110A0A0H 0911+1 00 A+ H0009
 ,9MH9H 0S0000+0+S 3 1A0M 1N A+ H0009
 .9H90911 100S0A 110+9 SŋZ 1S0S0AM0

Hányféle dolgok nem jutottak eszébe!
 Előtte lebegett édesanyja képe,
 Mint mikor hozzá ment búcsuvétel végett,
 S nyakán csimpalyogva ajkán csókja égett.
 Akkor is oly csendes méla éjszaka volt,
 Akkor is oly tisztán csillogott le a hold,
 Akkor is ki volt ő mindenünnen zárva,
 Nyughelyet nem adott senki éjszakára.

,9M+9S9+0 11S0N 91D9Aŋ+ŋ H9 +19S
 ,9119A0+00A 1A0S0H 9H00H9S0M0H H9
 ,S1H01 '00X 1S0S0N 1N 0S1S0H0N 9 1H1A '00X
 .S1A0A0S 191+ 1N S0H +9M 9 1H1+S9
 :11900A 01 A S0S0 1A0S 1M1 9A9+9A00
 ?119X A9MM9 0 9A0A0X 1019S0M 90+S 0,
 ?S0S0M+S0 ,S0A01099 ,S0Y+99 00+9M A0X
 “?S0S0M 10A0 91S0X0S 10019X S0H 9 S-A00”

Majd az édesanyja képét odahagyva,
 Az özvegyasszonyra repült gondolatja,
 Hogy' sírt a kereszten, két kezét hogy' törte,
 Amiért a vad cseh két fiát megölte.
 Fogadása jut most eszébe s így sohajt:
 „Oh mikép víhatnék holnap én avval bajt?
 Hol vagyon paizsom, páncélom, fegyverem?
 Fog-e a cseh bajnok szembeszállni velem?”

,S9H0 10019X S0H 9 119X S0A 1+S 00H+X !0,
 ,S9H H0 00H0A09M00 A 0A00A0+N ,1S00+0N
 ,1A019H0X S0A AŋH0N AŋS 9H00X 09A91 0+9M
 “.1A019A0A0S 9X ,191+00S – !A000H 0S00+ S0A00+
 ,19A0+00A S 1A0A0+S 911AMX0S 00+9D A
 ,1900+9D 1101190A ,0911M H9 1DŋS 09A0A0A
 ,S0M1S0H0S 0A00 +A00 9 1S0S0 ,1A0A0S0S-A0S
 .S0A0H0N 1+S9A09M 11S0A S0X9A 9S0D+S

„Oh! bizony mit sem hajt a cseh bajnok énrám,
 Kinevet, kigúnyol és félvállról néz rám,
 Vagy talán hozzá még közel sem bocsátnak,
 »Félre innen, rongyos!« – mondják, ha meglátnak.”
 S nagyon elbusítá Miklóst e gondolat,
 Lassan ment az utcán, sohajtott nagyokat,
 Meg-megállt, szemét a föld felé meresztve,
 Mintha lába előtt valamit keresne.

,1A0M+1M0S0 A+ S0N ,S0D+0S1A00 H0+S
 ,1A0M+0+ 1S0A00S0S 0M ,1M0 00X ,19D00+00A 1H9
 ,S0X1H0S0S1S0S0 9 0S0S0S0S 1DŋS ,1DŋS
 .S1A0A 1D0H+9 A0+S 0H1A 9 1DŋS+ A0X
 :91A01 11S0S0A 1S ,10A0A09A0S 4!10N
 :91A01099 ,S0S0M+S0 1A00+0 1N 9 1A0M
 :S0S0A 1A0H0 A 91+00S – “1H9 S0S0M0S0,
 .S0S0 1A00H99A0 A+ S0H0 H9 H9 00X !191”

Egyszer föltekinte, képe is felvidult,
 Azt gondolnák, hogy fut, úgy menésnek indult,
 Ment, ment egyenesen a temetőkerbe,
 Hol imént a síró gyászos asszonyt lelte.
 Könnyü eltalálni, mi lehetett célja:
 Volt a két fiúnak fegyvere, páncélja;
 „Felveszem azt” – mondta, és örült előre:
 Jaj! hogy ez az öröm is elpártolt tőle.

,1S0H0S0S1S0S0 9 91H919H+M-S0S
 :1S00A0 110H009A0S 0S 09XX9 1A0A S0Z S+
 ?19109A 1S00S0M0H H9 1A0S0H9S S0A0S0N A0X
 .19109A 0S0S0H 10A 19A00H9M 1A0S0A+M0X
 ,9119H909 0S+0+S 09X9+S 00X ,9119A
 :91+9A00 9X9+S 19A9+9A00 A0S0
 ,S0M00A0S ,9A9S 1S191 X9+X++ 0DD0N
 .S0M 1+191 0M 19H ,A00A 9 1S0H0S A0099

Össze-visszajárta a temetőkeretet,
 De nem lelt abban egy elátkozott lelket:
 Hol keresse mármost az özvegynek lakját?
 Budapest városát sok ezere lakják.
 Látta, hogy hiában minden akarátja,
 Erős fogadását hiába fogadta;
 Könnyű dibdáb játék maga, esküvése,
 Pajkos gyermek a sors, csak úgy játszik véle.

ገጠሙን ለገጠሙ ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን

Hanem mikor aztán felfogta eszével,
 Halála napjáig sem feledheté el;
 Nem feledheté el soha az uradta,
 Mint ijedt meg a nagy örömek miatta;
 Mint nem hitt szemének egészen, csak félig:
 Csontjait hogyan megtapogatta végig;
 S hogy' megeredt a könny két öreg szeméből,
 Mint a záporosó Isten fellegéből.

ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን

Az öröm, a panasz jó sokáig tarta,
 Elbeszélte Miklós, ami történt rajta,
 De tudnivaló, hogy nem beszélt folytában:
 Anyját kérte minden tizedik szavában.
 „Hogy' van édesanyám? nem beteg-e szegény?
 Búskodik-e nagyon elveszett gyermekén?
 Nála dőzsöl-e még s mit csinál a másik?
 Jaj! szegény anyámmal úgy-e rosszul bánik?”

ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን

De értésül adta Bence a fiúnak,
 Magát anyja miatt sose adja búnak,
 György sem háborítja, odahagyta másnap,
 Nem is repeszté meg szívét a nagy bánat;
 Csak látni szeretné Miklóst minden áron,
 És ha feltalálja széles e világon,
 Fölkeresi, bizony-bizonyal ígérte,
 Ha ötven mérföldet kell is menni érte.

ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን

„Nem is egyébiránt indított el engem
 Fölkeresni téged, Miklós, édes lelkem,
 Hanem hogy legyek hű ápoló cseléded,
 Gondoskodjam róla, mikor mi szükséged.
 Akármerre jársz-kelsz, ott legyek sarkadnál,
 Legyek segítségül, ha bajba akadnál...”
 – Ezt mondotta Bence s ezenkívül mennyit!
 Ki győzné azt versbe szedni valamennyit!

ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን
 ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን ገጠሙን

Arra határozták, hogy csak ott meghálnak;
 Bence egy abrakot adott a lovának,
 Abrak is, kenyér is volt a kápa mellett,
 Nem röstelte Bence az efféle terhet;
 Egy öblös tarisznyát is emelt a kápa,
 Könyökig nyúlt Bence a nagy tarisznyába;
 Kihúzott valamit, és így szóla: „Itt van;
 Nesze, szolgálom, madár-látta cipót hoztam.”

„Édes anyádasszony ezt neked küldötte,
 Maga dagasztotta, maga is sütötte,
 És megparancsolta erős-kegyetlenül,
 Hogy saját kezébe adjam szegetlenül.”
 Azzal átaladta, kést is adott mellé;
 Néki veti Miklós és ugyancsak szelné:
 De nem hogy a cipó válna el derékon,
 Hanem a kés tört el, pedig nem volt vékony.

X

10

Az öreg csodálta: „Ejnye! hogy a kőben
 Fúttá úgy meg a szél az átalvetőben!”
 Nézte a kést: hová illik a darabja,
 Gondolá: jó volna, ha összeragadna.
 Hanem Miklós bizony nem esett kétségbe,
 Hogy éhen hal, midőn kenyér van kezébe' :
 Feltöré a cipót tétovázás nélkül,
 S íme egy darab vas hull ki közepébül.

IX

11

Felvette a vasat lába mellől Bence:
 Hát nem vas-darab volt, hanem vasszelence,
 Könnyen felnyitotta, nem volt semmi zárja,
 Bele nézett, hát csak elállt szeme szája:
 Bele nézett, hát csak elállt szeme szája:
 Vert arany volt benne, nem kettő, sem három,
 Hanem amióta megvan a világon,
 (Pedig kenyérének javát már megette)
 Annyit sosem látott, azt erősítette.

IIIX

12

Hát Miklós nem örült a váratlan kincsen?
 Hogy ne örült volna, abból semmi sincsen,
 Szörnyűképen örült, ugrált örömeiben,
 A holnapi napot forgatá eszébe:
 Hogy' veszen majd fegyvert, szép ruhát magának!
 Hogyan veszi fejét a cseh Mikolának!
 Hogy' lesz ez? hogy' lesz az? – De hányféle hogy-ot,
 Hányféle szép dolgot össze nem álmodott!

IIIX

13

Mikor mind a ketten eleget örültek,
 Megolvasni a pénzt egy sírdombra dültek;
 Toldi a tokjából egyenként szedte ki,
 Bence pedig tartá a két markát neki.
 És így szóla Bence: „No te öreg tenyér!
 Ilyet sosem kaptál, bezzeg viszkethetnél.
 De minek beszélek, a szám majd hibázik – ”
 Nem biz az, kerek szám lett: kijárta százig.

,COCAGT-9 9AAG9 4 127D77H37 12H3 AT9
 :9CAG999+T 4 7A4+D99A99 ANO7C999N 4
 ,CAXO7+HMI 4 7H9M99 AN9A999+T A9H3 #9
 .C9M AN+C9M #C9 ,9MAA99 ,7A999999 9+ ,77MA9 H99
 ,9X9H99N 9999999 79C99N 4 A99 9+9C7
 :9H9999N 4 C9A7M 9999M 7C977999N A9
 ,H99 4 7+99999 +799 :A+ 7A97C97 ,A+ 77C9M+
 “.H99999M ,H9X 4 7H9A999. :97+C99 A+9C99 97C99X

Míg ezek történtek a felső asztalon,
 A kemencénél megpendült a cimbalom:
 Egy öreg cimbalmos hevert a szurdékban,
 Már alutt, de fölkel, hallva, hogy vendég van.
 Toldi meg a kannát felkapá kezébe,
 És kipattant vele vígan a közésre:
 Ivott is, táncolt is: majd leszakadt a ház,
 Bence mindig mondta: „Megárt a bor, vigyázz.”

XX

20

– “!9H 799 !7C9C+C9A 99C A9MM9 C9 ,7H9 99C ,7H9,
 ,977999999 C9A9A99 79C99N A9H3 H9 A9
 :9799 4 99C A9A9 ,+9M9A 4 C9C7A9A9X,
 .979+C99799 H99 C9M ,99M+9N 999C+ 7A9M 99C
 !79C99999 H9 797C99 !H9A999H 9999C 79C99N
 “.79C99999H 99999N :9C99N 4 H999C 7H99
 :H9999 9H99999 4 797 4 97+9A9C9A999
 .A99+C99H 79C99A997 A99A99999 4 97C99X

„Árt, nem árt, én avval nem gondolok! haj rá!” –
 És az öreg kannát magasan felhajtá,
 „Búsoljon a lovad, elég nagy a feje;
 Nem volt ilyen kedvem, van száz esztendeje.
 Kannát nekem csaplár! pintet az öregnek!
 Mert nehéz a kanna: kezei remegnek.”
 Megfogadta a szót a bormérő ember:
 Bence a pintesből iszogott renddel.

IXX

21

;79H97 79C9999 4 A9 7M799A !799 !9H 799,
 !79H9X 4 A99 7M97 :7C9H99999H 4 A99A9
 “.9C9C999A +9H 7H97+C99 :9C9A999+T C9M A99+T
 “.9C+C9C97+ #999 :99HM XX99C+ 99A99X,
 !A9H99999N 9-+C9A999 !999C+ A9X9+9A999,
 “?A9H99N 99A 99C !999M. “.A9C97 99999 ,#9 #97
 :7C97. – A9A9999 9+C999 – “7C97+M7 79DD9 79H 999,
 “!7C #7 :7C99+9H99 4 +A999 4 A999 997

„Haj rá! haj! lakjuk el a búbánat torát;
 Álmos a csaplárunk: igyuk meg a borát!
 Igyál vén cimbalom: mindjárt rád locsolom.”
 „Belém inkább uram: amúgy iszonyodom.”
 „Magadéból ingyen! hallod-e kocsmáros!
 Tégy úgy, mintha innál.” „Uram! nem lesz káros?”
 „Ha csak ennyit tudtok” – monda Miklós – „inni:
 Igya meg a föld a maradékot: így ni!”

IIXX

22

:9997+A999 9X97 4 7H9X 4 97C9A9A9M A
 “!9979. :#99 ,9H 7997 #7 A 97C99X 79999 9799H
 ,797C97 4 79H999M 9799H A9+99 9+9C7
 .79+C9999A997A99 4 A9M9799 4 97H99M
 ,7999997 79C99999M9N 99X9M+9997 A9A97
 :7999A 79C9M+ 7C+A999 :7A97C97 7C+A999 ,79C9M+
 :9H9X99+T A9H3 H9 79C9H97 79997H999 97
 .9H9X A99A99999 4 79C9999 7C9999999 79H

S végigönté a bort a szoba földjére:
 Rázta fejét Bence s így tett rá, hogy: „éjnye!”
 Toldi pedig rakta ugyancsak a táncát,
 Verte a fejével a mestergerendát.
 Széles jókedvében kurjantott nagyokat,
 Ivott, megint táncolt: megint ivott sokat;
 De mértéket tartott az öreg cimborá:
 Csak apránként fogyott a pintesből bora.

IIIXX

23

:97A9A9C9+ 99C A9A9999 ,79C99A9A99A9 A9999
 ,9H999A 4 97999 ,9999 4 799A H9999
 ,97C99999999A9X 4 99A999 7+9A99A99
 .97C99X 7A9A999999 #9 ,A9999A9 7A9H9X9A999
 ,9X999999999 4 7C9A999X A9 9+9C7
 :9H97H9N A99H7 79N 7A9H9X99A C9A9799
 (7999 H9 797+9A9+ C9X97H9N C9A999999)
 .79999 A99A9999 4 7A99 #9 ,A9 7+M99 #9

Egyszer elhallgatott, Miklós nem dorgálta;
 Nehéz lett a feje, húzta a lócára,
 Elszaladt előle a boglyakemence,
 Felborult ültéből, úgy elgyengült Bence.
 Toldi is beléunt a mulatozásba,
 Asztalon leborult két izmos karjára:
 (Meztelen karjában dagadtak az erek)
 Úgy aludt el, úgy hált a hatalmas gyerek.

:1300404+33 +0+M7 10A98 77+ 98 AA3N A38.
"130H3X88 7A08 4 097H0 0798 4 A3A04+ 830
+9MA0A+

„Meg kell ma itt halni tudod egyikünknek;
Nem szükség a hajó oztán a holt embernek”
Ilosvai

1300 14+33303H+7

Tizenegyedik ének

I

1

.7A3D333N A0H+3 A9D798 4 3M3MA30
.7A30 1907A0XAN 34 3A3M 97H9097A3 A
,9X98MH D0A89X 4 A3D3N 00 7A0M 830 3+
.9X9+H9H D3A33 4 00A7D9A0A+3 30 3X 303
.0009A0X9 773H37 33 A3833+30 7D+0373X
00+93 33 003X 9779A 7A08A9X8+1 4 19H 793
.A909A0A0 A3H3 34 73X33 79A 83A 00+3N
.A909M0A 0A+H 07 73A3M 79A0A0+ 009

Fölvevé a hajnal piros köpenyegét,
S eltakarta vele az égboltnak felét,
De nem volt oly kényes a bársony ruhába',
Hogy be ne pillantson a szegény csárdába.
Betekint félszemmel egy törött ablakon,
Hát csak a cimbalmost látja benn egy padon,
Kinn sem lát egyebet az öreg szolgánál,
Aki dolgát végzi jó Rigó lovánál.

II

2

.09X9+M0X AN 037A33 37D+03773 097H9
:09X90M+ A3A3 4 79A98 3733A3330
,97X98 4 773A A0H+3 13037M0000 90M+
.9779H 7703M 1900H 90H9X 33 033333N
.77333M3 X+33 830 7+007 09X0900H 9
:733+M 4 7939A 4 97A03H0X030 3x333
.A0X09A98 4 197A0A03 13333H 0H39 A3D30
.A0X0+H9A9N A0H+3 130A3 H0393 987D+3

Aztán szétekintte Pesten és Budában,
Nézegette magát a széles Dunában:
Duna folyóvíznek piros lett a habja,
Közepén egy barna csónak úszott rajta.
A csónakban Toldi, nem egyéb, evezett,
Messze felborzolta a lapát a vizet;
Fényes apró csöppek hulltak a magasból,
Mintha zápor esnék piros kalárisból.

III

3

.0337M 390 4 7+007 7A3079 A+ H989809H
.033H 79+M0 4 7970900H 770A333
.3033 03A3X3A-390 A 3A3A3X 770A09+3N
:303N 0030 789 7900 03A0333N 303
.1909A98 798MH AN 7H3M330 A0D9H9 33+
.1909M0A 0A+H 07 7039+H33 7M 9H0+7
.979A0A0 43 770303 7+09 1900A+H 9
.9793+H93 A3M+3N 7A0M 34 A+ 003770 7H33

Csakhamar is átkelt Toldi a nagy vízen,
Meggöte csónakját a budai részen,
Kiszállott belőle s nagy-sebesen méne,
Hogy keressen olyat, ami neki kéne:
Szép aranyos fegyvert és ruhát magának,
Cifra új szerszámot jó Rigó lovának,
A Rigónak, akit hozott hú szolgája,
Mert otthon is az volt kedves paripája.

IIII

4

:70390 7333 77+93 :709M3N 7+89 A+ 773M
.770398 830 707+9H93 0X9+ 4 09D98A0+
:7030790D9H9 34 3733A3X 7703+0+3
.7D9A03M0 A0A07 733 7A37093 7009A+0 773M
.7H3M330 3A3003+0+3 A+ 703H3A A+ 79730N
:7H3M 39M0N 1+XX07A33 4 09+M0X 7303033
:7039+H33 A0A09A0A9A A0D9H9 A37A433
.770A09A9M0A33 703+0+3 :34 7D+3 7+! 9 0+ 33

Vett is amit kívánt: paizst, szépet, nagyot;
Dolmányán a szabó parasztot nem hagyott,
Mindenütt belepte az aranyaszománt;
Vett sisakot, páncélt, hét tollú buzogányt,
Kopját is, gerelyt is, mindenféle fegyvert,
Melyeket Budán a legjobb kovács vert;
Ezüstös, aranyos, sallangos szerszámot;
Egy szó annyi mint száz: mindent megvásárlott.

.օճճճ րըճճ ընտանեաց րիս քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող

.օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 ! ընտանեաց քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող

.օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող

.օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող

.օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող
 .օճճճ քնքրող քնքրող քնքրող քնքրող

Hogy a csárdába ért, felöltözött szépen,
 Tollas buzogányát forgatá kezében,
 Akkor bútt fel a nap az ég karimáján,
 Meg is akadt szeme a fiú ruháján.
 A Rigó sem az volt, aki tegnap estve,
 Sárral, úti porral szürke színre festve,
 Hanem fekete, mint a fekete bogár,
 Elsikamlott szőrén a fényes napsugár.

Hát mikor ráadták a nyalka szerszámot,
 Mint illett neki, hogy ragyogott, csillámlott!
 Mikor hátára ült jó gazdája Toldi,
 Körülnézte magát s elkezdett táncolni.
 Akkor „hopp!” s mint a szél, aki most szabadul,
 Vitte Toldit a ló oly kegyetlen vadul;
 Bence könnyes szemmel ballagott utána;
 Fáj, hogy búcsút sem vett tőle kis gazdája.

Mi történt ezalatt a budai szélen?
 Hallgassatok rá csak, azt is elbeszélélem.
 A király sátora vala ott felvonva;
 Tiszta kék selyemből volt a sátorponyva;
 Róla, mint az öklöm (ha kicsit nem mondok),
 Lógtak köröskörül oly nagy arany bojtok:
 Messze kiösmerszett a többitől, bátor
 Egymást érte ottan a sok úri sátor.

Drága karos rengők dagadóra tömve,
 Bársonnyal bevonva, arannyal áttörve,
 Álltak a sátorban gyönyörű szép renddel,
 Kiknél szebbeket már nem képzelhet ember.
 Egy öreg szék is volt a kellő közepén,
 Fényes drágakővel kipitykézve szépen,
 Nagy arany körmével a földet karmolta,
 Mely bársony pokróccal szinte bé volt vonva.

A sátrak el voltak rekesztve korláttal,
 Tilos volt parasztnak lépni azon által;
 Kívül fegyveres nép és tömérdek ember
 Az üres sátrakat majd elnyelte szemmel.
 Duna partjáig nyúlt a korlát kétfelül
 Nagy üres tér maradt a korláton belül,
 Olyan, hogy egy marhavásárnak is elég
 Lenne, ha a marhát oda eresztenék.

„Tíz évvel ezelőtt az én kardom az ő kardjából került ki,
Avval adta nekem az örökös kegyelmet.
Íziben elmetszé fejét a testétől,
Piros lett a nagy kard gazdája véréből.
Toldi felmutatja a fejet a kardon,
Nagy rivalgás támad kétfelől a parton:
Tapsolnak, kiáltnak, zászlót lobogtatnak;
Buda nagy hegyei visszakurjongatnak.

S amely kardot ő az álnok csehtől elvett,
Avval adott neki örökös kegyelmet.
Íziben elmetszé fejét a testétől,
Piros lett a nagy kard gazdája véréből.
Toldi felmutatja a fejet a kardon,
Nagy rivalgás támad kétfelől a parton:
Tapsolnak, kiáltnak, zászlót lobogtatnak;
Buda nagy hegyei visszakurjongatnak.

„Tíz évvel ezelőtt az én kardom az ő kardjából került ki,
Avval adta nekem az örökös kegyelmet.
Íziben elmetszé fejét a testétől,
Piros lett a nagy kard gazdája véréből.
Toldi felmutatja a fejet a kardon,
Nagy rivalgás támad kétfelől a parton:
Tapsolnak, kiáltnak, zászlót lobogtatnak;
Buda nagy hegyei visszakurjongatnak.

„Király azért ötet fejéhez választá,
És tizenkét lóra neki hópénzt adata”
Ilosvai

Tizenkettedik ének

Tizenkettedik ének

I

1

Mikor Toldi Miklós megfogá a csehet
És az ijedtében legott térdre esett,
Igen megörvendett a felséges király,
Könnybe lábadt szeme a nagy öröm miá,
S így szólt az urakhoz, kik mellette voltak:
„Úgy hiszem, ez a cseh nem fog víni holnap;
Most akadt emberre, aki megtanítja:
Máskor hogy' gyalázza a magyart s hogy' szidja.

Mikor Toldi Miklós megfogá a csehet
És az ijedtében legott térdre esett,
Igen megörvendett a felséges király,
Könnybe lábadt szeme a nagy öröm miá,
S így szólt az urakhoz, kik mellette voltak:
„Úgy hiszem, ez a cseh nem fog víni holnap;
Most akadt emberre, aki megtanítja:
Máskor hogy' gyalázza a magyart s hogy' szidja.

II

2

„De ki az a bajnok? nem ösmered Toldi?
Ki ismeri? Én nem tudom elgondolni;
Nincs egy jóra való vitéz országomban,
Akit ne ismerjek s nevét meg ne mondjam:
De ily erőt, mint amely van e vitézben,
Én nem tapasztaltam soha emberkézben;
Félek, nem magyar lesz; pedig nem lenne szép,
Ha más víná ki a magyar becsületét.”

„De ki az a bajnok? nem ösmered Toldi?
Ki ismeri? Én nem tudom elgondolni;
Nincs egy jóra való vitéz országomban,
Akit ne ismerjek s nevét meg ne mondjam:
De ily erőt, mint amely van e vitézben,
Én nem tapasztaltam soha emberkézben;
Félek, nem magyar lesz; pedig nem lenne szép,
Ha más víná ki a magyar becsületét.”

III

3

„Egyébiránt, legyen magyar av vagy német,
Nagy csapástól menti meg a magyar népet;
El is veszi tőlem jutalmát gazdagon,
Toldi gyilkos öccse részét neki adom.”
Toldi György e szóra csak úgy hüle-füle,
Szétnézett, hallja-e más is ökivüle?
Összesúgtak-búgtak az úri emberek:
Hogy gyilkos öccse van, annak örültenek.

„Egyébiránt, legyen magyar av vagy német,
Nagy csapástól menti meg a magyar népet;
El is veszi tőlem jutalmát gazdagon,
Toldi gyilkos öccse részét neki adom.”
Toldi György e szóra csak úgy hüle-füle,
Szétnézett, hallja-e más is ökivüle?
Összesúgtak-búgtak az úri emberek:
Hogy gyilkos öccse van, annak örültenek.

, 97X944N 7333H 4 A9A048 A4+33 H3048
 , 97797M8A30 397+H4N 797X9H9+ 7+XX3A4N A
 , 3A7A830 3 09H4N 9A9H39H99 7D7A47
 , 37H3 337338 H374M A9D9H9 73033H47
 , A9M9079A A9A49H 33 70H9 737338 A4 A3
 , A9M93333 49 74+A97 H30309H4N 4 73774M A
 , 79+309A4A A30 +A4D !73079X, :7A97 09H4N 4
 " .79+307H9 4H374M +9A8A97M8 A +3M33 +4338

Mikor pedig Miklós a csehet kiszabta,
 S kisebbik darabját kardján felmutatta,
 Tüstént parancsolá király ő felsége,
 Tizenkét aranyos vitéz menjen érte.
 El is mentek azok szép zászlós sajkával,
 S vitték a királyhoz Toldit nagy pompával.
 A király szólt: „Bajnok! nyisd fel sisakodat,
 Mondd neved s mutassad vitézi arcodat.”

A9D49X9A 09H4N 4 7A98 773A3 3H+H37
 !09H4N A3A7A830 3, :A9A048 3773+H3N 41 A
 , 37M033+A30 43 79H ,73079X 3 734M 333
 , 3+M733+348 4 '74M7 99H49 33773A 39433
 , 9XA9A8A90A48 33A3 , '303 33+M7 33A 39A93
 :9XA9A4M A3A3 4 39X9X 7739A909H3A3 A
 , 73337737 43+9A30 3377373+4 A33 33
 " .7333A737373X 49M , 733A333N 49M 43H9M A

Térdre esett most a király lábainál
 S így kezdette Miklós: „Oh felséges király!
 Nem vagyok én bajnok, csak egy földönfutó,
 Hogyan lettem azzá? tudj' a mindentudó.
 Magam sem tudom hogy' , esém gyilkosságba,
 S elzaklatott bátyám a széles világba:
 Én meg idejöttem feladni tettemet,
 S várni vagy kegyelmet, vagy büntetésemet.”

, 73009H4N 4 A9A048 3A33X 39H79X 04
 :730709A4A A749 79077A9H 93D8A30
 , 9779H9HX9 H4 7A9M A4 A9H43 , A4 D9M8A93
 , 9779H 7309H3733 33H3 A7 7309X 7H33
 , 33N A97440 33 73009H4N 4 773737
 :3X3A3 337 7A3+H3N 04 39A979D 7H3H4
 " ? A9A9M 440 73+H3A 4+A97 4 3333+333 ,
 . A9D3 3 773749H A3M7330 4 A9A048

Ily bátran beszéle Miklós a királynak,
 Felnyomá rostélyát acél sisakjának:
 Halvány is, piros is volt az ábrázatja,
 Mert bánat és öröm osztozának rajta.
 Tetszett a királynak szép fiatal képe,
 Azért nyájasan ily kérdést tön elébe:
 „Nemdenem a Toldi Lőrinc fia volnál?”
 Miklós a fejével ráütött e szónál.

A3A7A830 4 7A9+H30 H3009HM H4 H3004
 :73+33X A98A9793 7737H47 33003 A 09H4N
 , 737A8A9A8A93 3+4 !34H374M 43 !74H,
 :7307A8A93 7A98 7484 , H4 A9A909H7 333 7H33
 , 733H33 H374M 4 H3 3H3M7A837 H333 4+A97
 , 733H3M 73333 33A849 39433 , 39M 33H4 4H33 A
 , A3X303H3 73"3 4N 9D793H9H 39433
 " . A3X3A7A83333 4 4N 9D793+9A97 '433

Akkor az urakhoz fordult a felséges
 Király s ekkép tartott hatalmas beszédet:
 „Urak! hű vitézim! ide hallgassatok,
 Mert nem tréfaság az, amit most hallotok:
 Toldi György testvére ez a vitéz gyermek,
 S György azon van, hogyan ásson ennek vermet,
 Hogyan zárhatná ki öccsét örökéből,
 Hogy' tagadhatná ki a nemzetségéből.”

:397H97 3H3A7M 7H33 , 79D7H 33+348 33+M7,
 :39H79X 433 33+333 3X333 7A98 7H3H4
 , 37A3M33 73749H9 73"3 749H93 39M49
 , 37A334H4 A 3333X 77373A 73H3 49 7H33
 97H4N A3H3 A9A048 4 433 , 7A90 A9774 7H33
 :97H4097 9X09333 73M33-73H43 3 H4
 , 30A3A 7333A 3 H4 7H4 97+M7 33773+ — 7H33
 " . 37A3M33 333 7H348 7D4H34 97A94H 73H33

„Tudom minden csínyát, mert végére jártam;
 Azért most szemébe mondom neki bátran:
 Árván maradt öccsét parasztnak nevelte,
 Mert nagy erőt sejtett benne s irigyelte,
 Mert attól félt, hogy a Miklós erős karja
 Az ő hírét-nevét homályba takarja;
 Mert — de'jszen tudja azt az ő gonosz lelke,
 Öccsét rangja szerint miért nem nevelte.”

„Árnyék a nyárban, őt kő, szót-meg az én”
 ; 71901 270910X 33 1074838 769891 60 A
 770997H97 00+08 18 , 198801 198891M
 . 707419+9MH3X83 3H3H3H3H3M7A37 9
 09H4N 9 !09M 60 3+ ?#H3 4+ 1071 09M 60 830
 ? 8904H 748 1N , 90+M7 830 98 , 9080M 13048
 , 1003N 7910H 1004 3H3H3M7A37 0301 33
 “! 10038 7HTX 3HT003 8079898 099MH 1N

X

„Nyitányok 09H4N 9 3773M3N 81737 49)
 : 7281883H83X 9071H 01 3039H0N 38037
 , 03038 72730 74838 81+33 6H3 4+ 1071
 . 03X0333 77M 830 989 + 830 9 30304H
 . 3773M 9H808013 7383 7808 09H4N 9
 : 377383H3M838-838 038383833N 79889M
 : 830 7889 8371M 8704 . : 098990 9+008 83
 “ . 83 +9 830 837X037 3+ , 989X 9 770+983

IX

„10+9 7388333N 81 03+830 9 +3030 03”
 ; 800 10+9 81 03781 338333H 703781 +H3N
 , 8891 +9H 98 , 10007H1X 03X8188309X +97H1X
 . 8909+898 XX07 , 09M838 97048 , 89 780M 830
 , 10301 9 03338 30 108089H98 303 83
 ; 7273H 97+9 +3030 703033 +989X 837
 ? +37H3 ?09M 60 3+830 !H3M7A37 0+9897H3M
 “? +37H381 130+983 10007H1X 183 038

IIIX

„9H09H4N 9 77373M 730333 7+3H38 6H3 4+
 ! 989M91 109+008 73-830 7H38 0383+ 738
 09803 0001+ 81 , 333 77080881M 7H38
 . 09008303 09H4N 9 77388372738 89H98
 ? 7383830 9 0381 09H4N 9 +008 – “09M 807”
 ; 7383M3803H3 1H1 98 838 83H38 !09M 807
 , 198989X0H31N 81 097M18 , 81+33 7808
 “ . 19898898 30 8XX07 89080H9M+M : 80+008

IIIX

! 8009H4N 83818830 . . : 808013 7808 789801838
 ; 809M 38 73833H 33 989007H1X 8999X
 , 989X , 33+7 03338 , 883N 838 89898 9
 : 989809M1N +3M1 03M830 383M 17837
 : 130+3818830 097808 138H303N 0089 14H
 ; 130H3X8383N 099MH , 3X8H38 3X 0333M
 , 80+H9N 18383838 : +9 707 , 03781 89 07
 “ . 807H97 89M9 , 03338 8381804 3HT89

„Azt is tudom, hogy ő ingerlé a minap,
 S úgy talált megütni egy bosszantó inast;
 Kivallák szolgálai, mi módon tartatott
 A testvéröccsére embervadászatot.
 Nem úgy van, Toldi György? de úgy van! a király
 Minek volna, ha nem tudná, ki mit csinál?
 Egy ilyen testvérré annyi rosszat kenni,
 Ki csupán magától ennyire bírta menni!”

10

Nagy tetszés követte a király beszédét,
 Zsenge korához ily ritka bölcsességét:
 Toldi György pedig lesüté fejét mélyen,
 Csak hogy a föld alá nem bútt szégyenében.
 A király most szemét Miklóstra vetette.
 Vállát kegyelmesen meg-megveregette;
 És monda nyájasan: „Ifju vitéz, állj fel:
 Eladott a bátyád, de többször nem ád el.”

11

„Én neked a földön ím kegyelmet adok;
 Kérd Istent, remélem Isten is adni fog;
 Bírjad békekességben birtokod, ha rád száll,
 Nem volt az, mióta megvan, jobb gazdánál.
 És hogy haragosod ne legyen a szomszéd,
 Íme bátyád önként neked adja részét:
 Vértagadó testvér! nemde úgy van? érted?
 Hogy ősi birtokod öcsédnek ígérted?”

12

György meredt szemeket vetett a királyra,
 Hej de hogy mert nem-et mondani szavára!
 Mert villogott szeme, és iszonyú pogány
 Harag sötétletett a király homlokán.
 „Jól van” – mond a király – „igen a felelet?
 Jól van! Erről még ma írsz öröklevelet;
 Most pedig, miután így kipróbáltalak,
 Mondom: udvaromnál többé ne lássalak.”

13

Megszólalt most Miklós: „Felséges királyom!
 Bátyám birtokára egy cseppet se vágyom;
 A magamé sem kell, legyen tied, bátya,
 Teljék vele fősvény szived kívánsága;
 Csak azon könyörgök mostan felségednek:
 Vegyen be sergébe, csupán közembernek;
 Jó az Isten, jót ad: megszerezzi kardom,
 Amire szükségem leszen, avval tartom.”

:138H3# 3903 #3A 3D, :09H4N #4D 4 7A3A30
 ?030H3X33H3N D9M743 33 13A3333M 39#33
 +3A37 14A4749M H3333330 409H4N
 “. +3333333 H97 4H3A 7N333337 3M+H3N 393 A
 770+333A 774A4H4 47+3333A 7H3 A73 3+
 :70+H4N A3H3H 4H047 49D 33 A3H403H3+
 3H3H 4 7A3M D4H4 474H047 4 70933#
 “!3333 3A30 +A3N, :4+333 A 477077MD 1404+3A7

Felelt a nagy király: „Ne légy olyan gyermek;
 Hogyan vennék én hitvány közembernek?
 Királyi fejemhez választalak téged
 S mán kezdve tizenkét lóra jár hópénzed.”
 De míg ezt elmondta, azalatt leoldott
 Derekáról egy nagy cifra rezes kardot:
 Gyémánt a cifrája, arany volt a reze,
 Toldinak nyujtotta s monda: „Kösd fel, nesze!”

409H4N 40743+4 A 40743+333 3A 74333A
 40A904H 7333H3 04 1404+3A7 434
 :33A3H3H 3333+ 733 7H3A9AA4+H4A 7H3H333
 33H33 33A 4+3 A33 1333H33N AM4H4+
 4333330A333 3333 47 474904 7H3H4
 43337 3H3MA33D 4 7H404 333 34 4 3+
 37H3 7A37H33333 333 39X33H4 09H4N 4
 37H3 3349D 33MA33D M74 44433 H4 7H33

Semmit se mondhatna s adhatna királya,
 Ami Toldinak ily örömet csinálna,
 Pénzért, gazdagságért hej dehogy cserélne:
 Dárius kincsének még oda sem nézne.
 Azért akarta is szépen megköszönni,
 De a szó nem akart a nyelvére jönni,
 A király azonban nem neheztelt érte,
 Mert az együgyű szív nyelvén nagyon érte.

D943 337+4H43 33 33X333H3 333 A3
 33M4N 3M74 7434 34+333 137A373X 333
 3A33 7A33 133+3+H3N 43A4 433333 3333
 3A330 1374A33N 4 4337 4774A 747D4
 33X33 7073A0 A3 703+333 73773A330A3
 33X33 A3A37334 477H33 33MA334N
 73733333 333 7H7A 333 33A 1433 707A33 333
 737A33 13743 4 777H 3733X A3H3 H4 14H

És hogy örömében ne maradjon hiány,
 Hogy beteljék mindaz, amit szíve kíván,
 Épen mintha álma kezdődnék most elől,
 Anyját látja jöni a korlátok felől.
 Elfelejtett mindent és futott elébe,
 Kimélve szorítá páncélos ölébe,
 Nem szólott egyik sem, nem sírt, nem nevetett,
 Csak az öreg Bence rítt a hátok megett.

4733D 7303M74 033 333H3 49D 4 3HAA3M
 477073334N 73A333 33A3A30 A33H37 4 7043
 707A3A33 33A3A3A3X H334H 4 3A3X0333
 :707A33 47 334+3A7 33MM74 7A4DD3N H3004
 3374H4A3 4H33D3# 733H30A3A 3A7330A3A,
 :3374374A H3333 A33 74+47H3 33 33304H
 !13333333A 33A3A7 3349D 3X !44M 33 3X
 “. 133X333 73+3A37 737333H37 33A 337A7

Vége a nagy öröm, mely szívöket nyomta,
 Mint a terhes fölleg, mérgét kiontotta,
 Szemökből a zápor bőségesen hullott,
 Akkor könnyült szívvel Toldiné így szólott:
 „Lelkemtől lelkezett gyönyörű magzatom,
 Csakhogy szép orcádat még egyszer láthatom;
 Be szép vagy! be nagyon illel leventének!
 Isten sem teremtett tégedet egyébnek.”

337A3+33M37A33 333, :4+333 A7+33 A3A043
 ?33A3A3X 33A 13374X XX37M 44M XX3A3 333
 :13337333 34A43 7H4 333333N 333 3+
 13333333N A4+H4A 337A7 H4 333333N
 133A3H3H 7303304A 333#H33# 4+3A7 7A3H43
 :133A 774 A7+334 43 333 4XMA4049D 3
 :14+3A3+3 34H333 A7 3 397 434A4M
 “. 1473337 333 A3 A73 137+3047H4 333 43

Miklós pedig monda: „Nem megjövendöltem,
 Hogy előbb vagy utóbb bajnok lesz belőlem?
 De nem köszönöm azt magam erejének:
 Köszönöm az Isten gazdag kegyelmének.
 Mármost Toldi Györggyel lakhelyet cserélünk,
 Ó Nagyfaluba megy, mi pedig itt élünk:
 Valaha tán ő is hozzám édesedik;
 Ha nem, irigykedjék, míg el nem temetik.”

IIIVX

,1ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ
 ;1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ;ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ-ᄁᄁᄁᄁᄁ

XX

,1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,1ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ,ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 :ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 ,ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁ
 .ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁ-ᄁᄁᄁᄁᄁ ᄁᄁᄁᄁᄁᄁ

IVXXXXXXXXXX

19

Így szerette anyját a daliás gyermek,
 Szívét nem bántá még nyíla szerelemnek;
 Nem is lón asszonnyal tartós barátsága,
 Azután sem lépett soha házasságra.
 Rettenetes vitéz támadott belőle,
 Kalász-módra hullt az ellenség előtte,
 Védte az erőtlent, a királyt, országot;
 Csuda-dolgairól írtak krónikákat.

20

Senki sem állhatott ellent haragjának,
 De ingét is odaadta barátjának,
 S ha nem ellenkedett senki az országgal,
 Örömet tanyázott a víg cimborákkal.
 Nem hagyott sok marhát, földet és kincseket,
 Nem az örökségen civódó gyermeket:
 De, kivel nem ér föl egész világ ökre,
 Dicső híre-neve fennmaradt örökre.

1846